

Для реалізації екологічно і соціально вагомих проектів у сфері природокористування і охорони навколишнього середовища доцільно застосовувати механізм державно-приватного партнерства. Для фінансування таких проектів держава має право випустити в обіг сертифікати екологічної ефективності, що встановлюють право власника такого сертифікату на отримання субсидії з бюджету при здійсненні інвестиційних проектів, які мають на меті впровадження найкращих існуючих, у тому числі екологічно чистих технологій, створення нових «зелених» робочих місць.

Для дотримання рівноваги між екологічними та економічними цілями необхідно проводити екологізацію виробництва через систему стимулювання податкових пільг розвитку екологічно орієнтованого бізнесу. При цьому відповідальність за вирішення екологічних проблем потрібно покласти не тільки на підприємства – забруднювачі, але і на жертви забруднення, а податкові ставки повинні диференціюватися у відповідності з екологічними характеристиками товарів і послуг.

Отже, довілля треба використовувати з дотриманням принципу рівних прав нинішнього і майбутніх поколінь для збереження стану навколишнього середовища і достатньої кількості природних ресурсів.

Література:

1. Виговська Т. В. Релігійні аспекти у процесі формування екологічної свідомості особистості / Т. В. Виговська // Екологічний вісник : науково-популярний екологічний журнал. – 2009. – № 2. – С. 23–25.
2. Геліч Н. В. Теоретичні основи екологізації суспільного виробництва / Н. В. Геліч // електронне фахове видання «Економіка та суспільство». – Мукачєво, 2016. – Випуск № 4. – С. 245–248.
3. Геліч Н. В. Становлення ринку органічної продукції в Україні // Зб. наук. пр. «Економічні науки». – Серія «Економіка та менеджмент». – Випуск 13 (50). – Ч. 2. – Луцьк : ЛНТУ, 2016. – С. 85–90.
4. Геліч Н. В. Сучасні проблеми впровадження традиційних та нетрадиційних джерел енергії / Н. В. Геліч // Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту. – Луцьк : ВІЕМ, 2016. – С. 72–78. – Випуск № 16.
5. Макарова Н. С. Економіка природокористування : навч. посіб. / Н. С. Макарова, Л. Д. Гармідер, Л. В. Михальчук. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 322 с.
6. Gelich Nataliia Analysis of modern ecological problems in Ukraine / Nataliia Gelich // «Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами» : матеріали II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. 8 грудн. 2016 р. : тези доп. – Луцьк : ЛНТУ, 2016. – Ч. 3. – С. 639–641.

Гернего Ю. О.

кандидат економічних наук, доцент
ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»,
м. Київ, Україна

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Реалізація пріоритетів соціально-економічної модернізації можлива за рахунок формування результативних інститутів взаємодії держави, науки та бізнесу. Адже, подібні взаємозв'язки створюють основу не лише для зростання ВВП, але й формують базис для підвищення результативності реалізації пріоритетів як бюджетного так і комерційного секторів економіки, а також дозволяють підвищити результативність взаємодії комерційної та освітньої складових інфраструктури під час реалізації інноваційних проектів. В свою чергу, актуалізується питання розг-

ляду державно-приватного партнерства у якості інноваційного механізму соціальної взаємодії в контексті зростання доступності та підвищення якості соціально-економічної інфраструктури інноваційної економіки.

На практиці, в Україні державно-приватне партнерство все ще залишається відносно новим явищем, що доводить нагальну потребу теоретичного обґрунтування інноваційного механізму його реалізації з огляду на проблематику соціальної взаємодії. Натомість, у вітчизняній науці увага, здебільшого, приділяється інституціональним умовам реалізації пріоритетів державно-приватного партнерства. Зокрема, подібні дослідження присутні у працях Б. Данилишина, Т. Качали, О. Амоші, С. Павлюка та інших. Інноваційну природу зазначених вище взаємозв'язків розглянуто у працях Л. Федулової. Проте, не достатньо висвітленим залишається соціальний аспект формування державно-приватного механізму взаємодії крізь призму інноваційного розвитку, що є метою нашого дослідження.

У розвинених країнах світу державно-приватне партнерство розглядається як необхідна умова розвитку ефективної ринкової економіки [1]. Крім того, в контексті розвитку інноваційної економіки в Україні, експерти інституту стратегічних досліджень зазначають, що саме протягом поточного періоду, в контексті розвитку ринкової економіки, особливо зростає інтерес бізнесу до державної підтримки, яка надасть можливість знизити ризики приватних інвестицій та підвищити надійність інвестиційних проектів [2].

Натомість, ряд наших співвітчизників диференціюють державно-приватне партнерство у якості так званого суспільно-приватного партнерства, визначаючи його як конструктивне співробітництво держави, суб'єктів підприємницької діяльності, а також громадянських інститутів в економічній, політичній, соціальній, гуманітарній та інших сферах суспільної діяльності з метою реалізації суспільно значущих проектів на засадах пріоритетності інтересів держави, її політичної підтримки, консолідації ресурсів сторін, ефективного розподілу ризиків між ними, рівноправності і прозорості відносин для забезпечення поступального розвитку суспільства [3]. На нашу думку, подібні трактування відповідають умовам та вимогам інноваційного розвитку сучасності. Адже, якісне оновлення сутнісної складової партнерства державного та комерційного секторів можливе лише на основі систематичного удосконалення наукової компоненти.

Оскільки проекти державно-приватного партнерства, насамперед, націлені на досягнення максимально-важливих суспільних цілей, важливим аспектом імплементації зазначеного механізму є розмежування цілей та підходів оцінювання проектів. У рамках теоретико-прикладних досліджень виокремлюють витратний, порівняльний, дохідний, які, переважно, дозволяють оцінити бізнес-аспект реалізованих проектів державно-приватного партнерства [4, с. 161]. Тому, вітчизняні фахівці С. Науменкова та Я. Овсянникова обґрунтували альтернативні підходи, які дозволяють здійснити комплексне оцінювання та дозволяють врахувати результати досягнення суспільно важливих цілей. Зокрема, виокремлено методи: Cost-Benefit Analysis (CBA) – повний аналіз витрат і вигід; Public Sector Comparator (PSC) – порівняльний аналіз витрат державного сектору; конкурсні торги (тендери)., згідно з дослідженнями [5, с. 48].

Отже, результати реалізації пріоритетів державно-приватного партнерства мають комплексний характер, тому пропонуємо їх оцінювати на кожному із осно-

вних підетапів інноваційного механізму взаємодії держави, бізнесу та науки. В результаті, формується комплекс конкретних напрямів підвищення абсорбаційної спроможності національної економіки до інновацій (рис. 1).

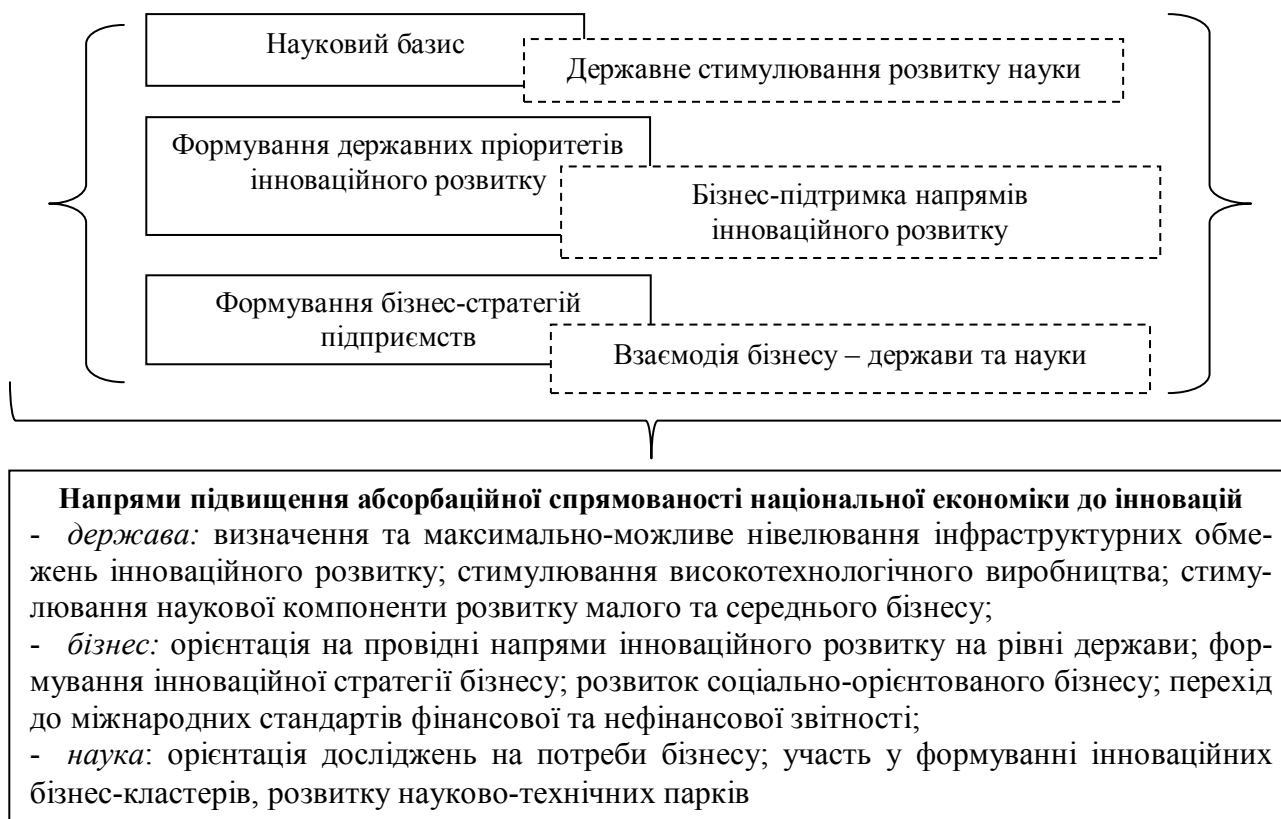

Рис. 1. Механізм державно-приватного партнерства в контексті абсорбаційної спрямованості до інновацій національної економіки*

* Джерело: узагальнено автором

Таким чином, механізм державно-приватного партнерства визначає комплексність взаємодії держави, бізнесу та науки. За рахунок активізації синергічних зв'язків між результатами реалізації інноваційних пріоритетів у кожній із ключових сфер, в результаті, відбувається підвищення абсорбаційної спроможності до інновацій національної економіки, перехід суспільства на якісно-новий рівень розвитку.

Література:

1. Yescombe E. R. Public-Private Partnerships: Principles of Policy and Finance / E. R. Yescombe [UK First edition]. – London : Yescombe Consulting Ltd, 2007. – 368 p.
2. Щодо розвитку державно-приватного партнерства як механізму активізації інвестиційної діяльності в Україні. Аналітична записка [Електронний ресурс] // Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України [сайт]. – Електронні дані. Київ. – Режим доступу: [<http://www.niss.gov.ua/articles/816/>].
3. Павлюк К. В. Сутність і роль державно-приватного партнерства в соціально-економічному розвитку держави / К. В. Павлюк, С. М. Павлюк // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2010. – Вип. 17. – С. 10–19.
4. Пакуліна А. А. Державно-приватне партнерство як фактор ефективного розвитку соціального комплексу регіону / А. А. Пакуліна, Г. С. Пакуліна // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2014. – № 47. – С. 159–162.

5. Науменкова С. Особливості оцінювання ефективності проектів публічно-приватного партнерства: зарубіжний досвід та українська практика / С. Науменкова, Я. Овсянникова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2013. – № 134. – С. 47–51.

Гетьман О. О.

кандидат економічних наук, доцент
Університет митної справи та фінансів
м. Дніпро, Україна

ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Останнім часом набуває актуальності проблема ефективного використання людського капіталу як на загальнодержавному, регіональному, так і на рівні окремих суб'єктів господарювання. Для більшості капітал означає переважно грошові кошти або бізнес-інвестиції. Безумовно, це найбільш ліквідні форми капіталу в тому сенсі, що вони є активами, здатними приносити користь (віддачу) протягом тривалого періоду. Однак, матеріальні форми капіталу не є єдиним видом капіталу, здатним приносити ефективні результати. Не менш дієвою формою в економіці є нематеріальні активи у формі інвестування в персонал на мікрорівні і трудові ресурси на рівні регіону та країни в цілому. Як показує досвід, інвестиції в персонал (трудова ресурси) є не менш ефективними з точки зору їх віддачі, як, втім, і не менш ризиковими. Тому сучасні науково-теоретичні концепції, які використовуються при побудові стратегій державного, регіонального розвитку та розвитку окремих суб'єктів господарювання мають важливе значення для розуміння природи забезпечення належного рівня життя і добробуту, оскільки потужний «людський» капітал є основою успіху, адже кадри вирішують все в економіці та інших сферах життя.

Людський капітал ґрунтується на запасі знань та характеристик трудових ресурсів (вроджених або набутих), які впливають на рівень їх результативності. Таким чином, людський капітал є запасом компетенцій, знань, соціальних і особистісних атрибутів, включаючи творчі здібності, втілені в спроможності створювати економічну цінність. Людський капітал є нематеріальним активом, який однак не є власністю окремих суб'єктів господарювання, регіону чи держави. Незважаючи на відсутність формального права власності, цей актив покликаний підвищити їх ефективність. Як правило, виділяють п'ять джерел людського капіталу, а саме: 1) вроджена здатність: працівники мають різні навички через вроджені відмінності; 2) базова шкільна освіта є основою інвестицій в людський капітал; 3) дослідницькі якості і непередбачувані інвестиції (позашкільна освіта, додаткова освіта); 4) розвиток трудових ресурсів (вища чи професійна освіта) – елемент людського капіталу, який асоціюється з набором навичок, корисних для тієї чи іншої галузі або з конкретним набором технологій для подальшого використання при працевлаштуванні чи при здійсненні трудової діяльності; 5) предомінантний вплив ринку праці передбачає необхідність урахування змісту молодіжного сегменту праці в країні та її регіонах, а також вибору однолітків щодо отримуваних знань, навичок, відношення до здоров'я, набуття цінностей і формування звичок [1]. Отже, на кількісні характеристики людського капіталу впливають демографічні тенденції, а якість визначається набутими знаннями, компетенціями і досвідом. У глобальному